

המרפסת

גג אקולוגי. בריכה אקוופונית. דבוראות ביודינמית - איך הם קשורים לקבוצת מוסללה העוסקת באמנות רחוב, ואיך תוכלו גם אתם לממש חלום ירוק על גג הבית הפרטי?
מאת: אירנה לבקוב | צילום: ארנון בוסאני וקבוצת מוסללה

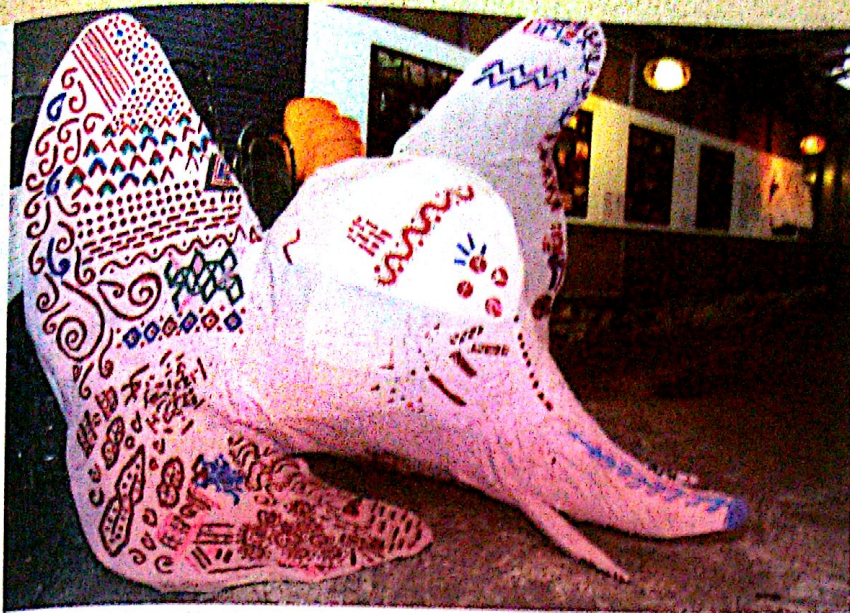
אפשר להבין כי המחשבה היא לייצר שינוי חיובי דרך האמנות. לויט, בן 29, הוא מוזיי קאי, יום, מפיק ומנהל אמנותי שעוסק בניהול העמותה כבר חצי שנה. במקביל הוא מנהל מערכת יחסים אוהרת עם הסביבה הקרובה, השכונה. זה התחיל בשכונת מוסי רדה, שם הפעילה הקבוצה מיזמי אמנות כמו דרך הפנתרים השחורים והתערבויות אמנו תיות קיימות, שהוא פורמט שבו מזמינים אנשים לסיור ופוגשים את המציאות בקו התפר. הסיור זכה לתואר הסיור המודרך הטוב בישראל בערוץ 2. בסיור הוצגו עבודות שיצרו אמנים ישראלים במשך חמש שנים והוא מייצג את שכונת מוסררה וקו התפר וכמובן הסדנא לעבודה בעץ שמתא רחת במרכז ביתא. עכשיו הם ממשיכים

לפסטיבל נקודת מפגש מתחת לגשר במס גרת פסטיבל ישראל, לוחות הציור במוסי ררה ולעוד הפתעות אמנותיות ברחובותיה של ירושלים. הם החליטו לשנות את המצב, לנסות להחזיר את לב העיר למתחם בניין כלל. הרעיון הוא לפעול בראש ובראשונה יחד עם עובדי המתחם, הכוללים את בעלי ועובדי החנויות, בתי הקפה, המסעדות ואיתם את אזורי העיר ירושלים וכל מי שיחפוץ ליהנות מקסם ייחודי ומפתיע באמצע העיר. במהלך החיפושים אחרי אתר מעניין הגיעו חברי הקבוצה למרכז כלל ולקומת הגג והמרפסת, שם גילו שטח עצום ולא מנוצל בהיקף של כשני דונם. הם גיבשו תכנית להפוך את השטח לכדי פנטזיה שהיא חלום מם הירוק של אוהבי אדמה וסביבה. בשיחה עם אייל לויט, מנהל העמותה,

ניינים רבים זוכים לתהילה בצעירי תם - אולם בעת בגרות נשכחים. אבל יש כאלה ששפר עליהם גורלם, והם זוכים לכבוד דווקא לאחר הרבה שנים. בניין כלל בירושלים, שבזמנו נחשב לגורד השחקים הראשון בעיר (לא פחות מ-14 קומות) הוקם לפני כ-40 שנה על ידי האדריכל זוכה פרס ישראל, דן איתן. החזון היה להקים "בניין שהוא עיר" - מתחם לבילוי, קניות ותרבות במיקום הכי מרכזי בירושלים - בין שוק מחנה יהודה לרחוב יפו. הדבר לא ממש קרה, מסיבות שונות. חברי קבוצת מוסללה החי ליטו לעשות מעשה - ליזום קשר עם דיירי הבניין ולהקים יחד מיזם ראשוני וייחודי מסוגו. מוסללה היא עמותה קהילתית שאתם מכירים כלי שאפילו ידעתם. חברי הקבוצה אחראים לקובייה הלבנה ולפרויקט האריחים הירושלמי שראיתם ברחוב, וכן

המשך בעמוד הבא

המשך מהעמוד הקודם

למרכז העיר, על הגג של בניין כלל, מתכי ננים להקים אגרה מרתקת, דרכה תוכלו להרגיש קרבה לטבע דווקא במקום שאינו מובן מאליה.

מח יהיה במרפסת בסמוך של דברך "הולך להיות כאן מהפך אדיר והפתעה גמורה לכל מי שיעלה על הגג. יוקם פארק ירוק, שתוח לציבור הרחב שיורכב ממספר חלקים: חווה חקלאית בשיתוף קבוצת 'קיימותה' שתשמש להדגמה של דרכי גיי דול אוכל בתוך העיר, חדרשת עצי מאכל, מרחב אתגרי המיועד לילדים והורים, סרנת מיחזור, אזור להופעות ואירועים פתוחים, בריכת שיקוף לאגירת מי גשם ומי מזגנים, בריכה אקופונית במעגל חיים סגור בין בעלי חיים, צמחייה ומים - בתה ליד מחזורי מתקנים ניקוי של המים, כאשר החיות והצמחייה ניונים זה מזה באופן שמשלים את עצמו. בנוסף נקים שבשבות ליצירת חשמל, פאנלים סולאריים, מרכז גוף ונפש, מרכז אדמיה-לפיסול, עיצוב ובנייה באדמה וחומרים טבעיים, ואפילו מרכז דבוראות ביורנאמית. הלכנו עם החלום הכי רחוק שאפשר. חלמנו בענק."

למה בחרתם בדבורים?

"דבורים נעלמות מהעולם ובאשמנתנו, הר בורה היא חיה קהילתית כמו האדם ומה שפוגע בנו - זיהום וקרינה, פוגע גם בהן. הדבורים הן חלק מהותי מהמערך האקולוגי סביבנו וחשובות למרקם העירוני. בהולנד יש הרבה כוורות כאלה והגיע הזמן שגם אנחנו נתקדם. השאיפה היא לגדל דבורים למען הסביבה, לא ניקח מהן דבש. מרכז הדבוראות יהיה בגודל 30 מטרים ובתוכו תהיה כוורת הדגמה שקופה, מופע מרתק של הפועלות החרוצות."

איך תעצם לרעיון המרפסת?

"יצרנו מודל שכל אחד יוכל ליישם ממנו חתיכה מסוימת או את כולו", משתתף בשיחה מתן ישראלי, ממקימי עמותת מור סללה והמנהל האמנותי, "זה התחיל בשני סטודנטים שקיבלו תרגיל בקורס לאמנות ציבורית", נזכר מתן, "אני הייתי אחד המ נחים שלהם והם החליטו לשתף פעולה עם בניין כלל. כתוצאה מכך, במשך חצי שנה הקורס כולו עבר לפעול בבניין כלל, עבר נו עם העסקים במתחם ובעקבות ההצלחה, העובדים במקום רצו לעלות שלב ושם החלטנו להרחיב את הפעילות. אנחנו מת כוונים להביא שיטות שונות כך שהתוש בים יוכלו לייצר גנות אקולוגיים בבנייני המגורים שלהם. זה בהחלט אפשרי ומאד

הזה חשוב לירושלים, לאמנות ולאקולוגיה. זה חיבור בין כל העולמות האלה."

ממנה מתפרנסים?

אייל לויט: "יש לי חברת הפקות ובר הופי עות. חלק מהסדנאות שנקיים יהיו בתש לום סמלי כדי לממן חומרים ותשלום למ דריכים אבל אני וכל חברי העמותה לא מחפשים להתעשר פה."

איך בנויה הקהילה שלכם?

אייל לויט: "אנחנו מונים כ-20 חברים בקהילה וכל אחד נותן מזמנו כמה שהוא יכול. יש כאלה שבאים יום ויש כאלה שנותנים מעצמם שעתים בחודש וזה מבורך. הכוח שלנו הוא השילוב המעניין בין האנשים, יש בינינו אדריכלים, גרפי קאים, אנשי חינוך, יזמים, אנשי תקשורת, פעילי תרבות, אמנים. כולנו פועלים סביב אג'נדה משותפת - עשייה ושינוי דרך אמנות וחשיבות הסביבה כדרך חיים, זה מאתגר ואותנטי."

למי צריך להגיד תודה על המרפסת?

מתן ישראלי: "כוכות המון אמונה ותמיכה מדהימה של הקרן לירושלים, קק"ל-קנדה, חברת ערן לפיתוח מרכז העיר, חברת כלליר ועיריית ירושלים - הפנט זיה שלנו עומדת לקרום עץ וזוכיית. בי מים אלה ממש החל השיפוץ שבסופו - החלל שקיבלנו מחברת כלליר ומבעלי העסקים של בניין כלל, יהפוך למרחב נעים, מאפשר ומחבר. זה ממש לא ברור מאליו - ואנו מלאי הוקרת תודה עמוקה לכל התומכים במהלך ובקבוצת מוסללה לאורך השנים."

אפשר לומר שאנשים כאלה לא פוגשים כל יום. אנשים טובים, יזמים למען הקהילה, צנועים ובעיקר לא חושבים רק על עצמם. כל זה מלווה בתחושה של שינוי והתחדשות. אני ואתה נשנה את העולם? כן, ובגדול. ומי שמרגיש קטן לשנות את העולם - יכול לשנות רק את הגג הפרטי בבית שלו. *

זה יהיה הגג האקולוגי הראשון שייבנה בארץ, מודל שהייחודיות שלו היא במגוון האדיר של התחומים הנוגעים בו

מהנה ומספק - אם זה מיחזור, שתילת גינת ירק, או יצירת קומפוסט."

לויט: "חקרנו הרבה מודלים של עסקים ללא מטרת רווח בעולם וניסינו לייצר מודל כזה בעצמנו. זהו פרויקט ייחודי וראשון מסוגו בארץ, מודל שהייחודיות שלו היא במגוון האדיר של התחומים הנוגעים בו."

העובדים במרכז כלל מתכנסים לסיוור על הגג והמרפסת. ישראלי מסביר להם מה הולך לקרות ומבטיח שיש למה לחכות. למודי אכזבות משנים עברו, נראה כי עובדי המתחם מתרגשים ואף מבקשים להתערך ולעזור במה שיוכלו. "המתחם ישמש אתכם להתכנסות לכל מטרה שתמצו - סרטים, מופעים, הרצאות, כנסים, אירועים וכל מה שגורם לאנשים להתכנס ולהיות יחד."

"השאיפה היא להציג את המתחם לשימוש דרך מעגלים שונים", מסביר ישראלי, "בשלב ההתחלתי, הצרכנים המיידים הם בעלי העסקים במתחם ובבניינים הקרובים, ובשלב מאוחר יותר, תושבי ועובדי נח לאות ומרכז העיר."

מח מוניע את העשייה שלכם?

אייל לויט: "אני מרגיש חלק ממהו גדול ומשמעותי, לכבוד הוא לי להיות חלק מה שינוי המתחולל בעיר. אני מחובר מאוד לירושלים, גדלתי פה כל חיי ואני רוצה לעשות כל שביכולתי לשפר, לשנות לטוב בה ודרך כך גם להרגיש שייך."

מתן ישראלי: "בראש ובראשונה כיה לי, אני נהנה וזה מאתגר מאוד. החשיבות של בניין כלל היא אדירה בעיני והפרויקט